

כיתה
ב'

גם בדרכים אנו נמנעים מקונפליקטים

רציונל

המסלול שאותו עוברים ילדים מדי יום בדרכם לתלמוד התורה ובחזרה ממנו כולל מקומות מגוונים שבהם ניתן להבחין בהתקהלויות של ילדים כמו: בקרבת חנויות, ליד לוחות מודעות, בתחנות הסעה, בגינה הציבורית, במגרש המשחקים ובסביבות שער תלמוד התורה. מקומות אלה מזמנים מפגשים עם ילדים מוכרים ושאנים מוכרים בגילאים שונים. ילדים שבחרו לעצור בדרכם לת"ת או לביתם כדי לתת מענה לצרכים חברתיים ופיזיים כמו: להיות בחברה, להכיר חברים חדשים, להתנסות במשחקים מוכרים, ללמוד משחקים חדשים, לאכול, לשתות ולנוח. בעת ההתקהלות עשויים להתעורר בקרב הילדים קונפליקטים שונים עקב התנגשויות בין צרכים, שאיפות ורצונות שאינם מתיישבים אלה עם אלה. חשוב לזכור, כי הסביבות והמקומות שבהם מתקהלים ילדים מאופיינים בצפיפות, במשאבים מצומצמים ולעיתים בהיעדרו של מבוגר משגיח. נתונים אלה עלולים להאיץ את היווצרותם של קונפליקטים. איתור המקומות שבהם נוהגים ילדים להתקהל בדרכם לתלמוד תורה ובחזרה ממנו, בירור הצרכים שאותם הם מבקשים לממש במקומות אלה ובחינת ההתנהגויות המתאימות, עשויים לסייע לצדדים השונים לנהל את הקונפליקט באופן יעיל ולהימנע מפגיעה פיזית ורגשית.

מטרות

- בירור תפיסות עולמם של התלמידים ביחס להתנהגויות בדרך לתלמוד תורה ובחזרה ממנו, בדגש על המקומות שבהם נוהגים ילדים להתקהל.
- בירור קונפליקטים אפשריים העשויים להתעורר במקומות שבהם נוהגים ילדים להתקהל.
- בחינת התנהגויות העשויות לסייע לניהול הקונפליקטים המתעוררים במקומות שבהם מתקהלים ילדים תוך הימנעות מפגיעה.

מודל ההפעלה

מהלך ליצירת המפה "לצעוד במסלול הבטוח" המפרטת את המקומות בדרך לתלמוד תורה ובחזרה ממנו שבהם נוהגים ילדים להתקהל, ואת ההתנהגויות המסייעות במניעת פגיעות במצבי קונפליקט.

זהירות התקהלות!

נבחרתם לפעול כ"שגרירי מפתח הל"ב" בתלמוד תורה במהלך החודש הקרוב. במסגרת תפקידכם כשגרירים עליכם לעודד את תלמידי תלמוד התורה לנהל את הקונפליקטים (ההתנגשויות) המתעוררים בינם לבין ילדים בגילאים שונים בדרך לתלמוד תורה ובחזרה ממנו, תוך הימנעות מפגיעה זה בזה.

רגע לפני פעילותכם כשגרירים ברו מהם הקונפליקטים שיכולים להתעורר במקומות שבהם מתקהלים ילדים:

א. עצמו עיניים ודמיינו את המסלול שאותו אתם עוברים מדי יום מביתכם לתלמוד תורה ובחזרה:

- נסו להבחין במקומות שונים במסלול הזה שבהם ניתן לראות התקהלות של ילדים. למשל: בקרבת תחנת ההסעה, בכניסה לתלמוד תורה, ליד לוח מודעות, בגינה ציבורית, ליד ברזייה.
- התמקדו באחד מהמקומות האלה ודמיינו את הילדים המתקהלים בו בדרכם לתלמוד תורה או כשהם חוזרים לביתם.

חשבו:

- מדוע הם מתקהלים במקום הזה?
- מה הם אוהבים לעשות שם? עם מי הם אוהבים לעשות זאת?
- את מי הם יכולים לפגוש שם?

האזינו לילדים המתקהלים:

- מה הם אומרים זה לזה? מהו טון הדיבור שלהם?
- האם הם רבים או מתווכחים? מדוע?

התבוננו בילדים המתקהלים:

- כיצד הם מתייחסים זה לזה?
- האם התעורר ביניהם קונפליקט (התנגשות)? מדוע?
- כיצד הם מתנהגים כשמתעורר ביניהם קונפליקט?
- (מה הם אומרים? מה הם עושים?) מדוע?

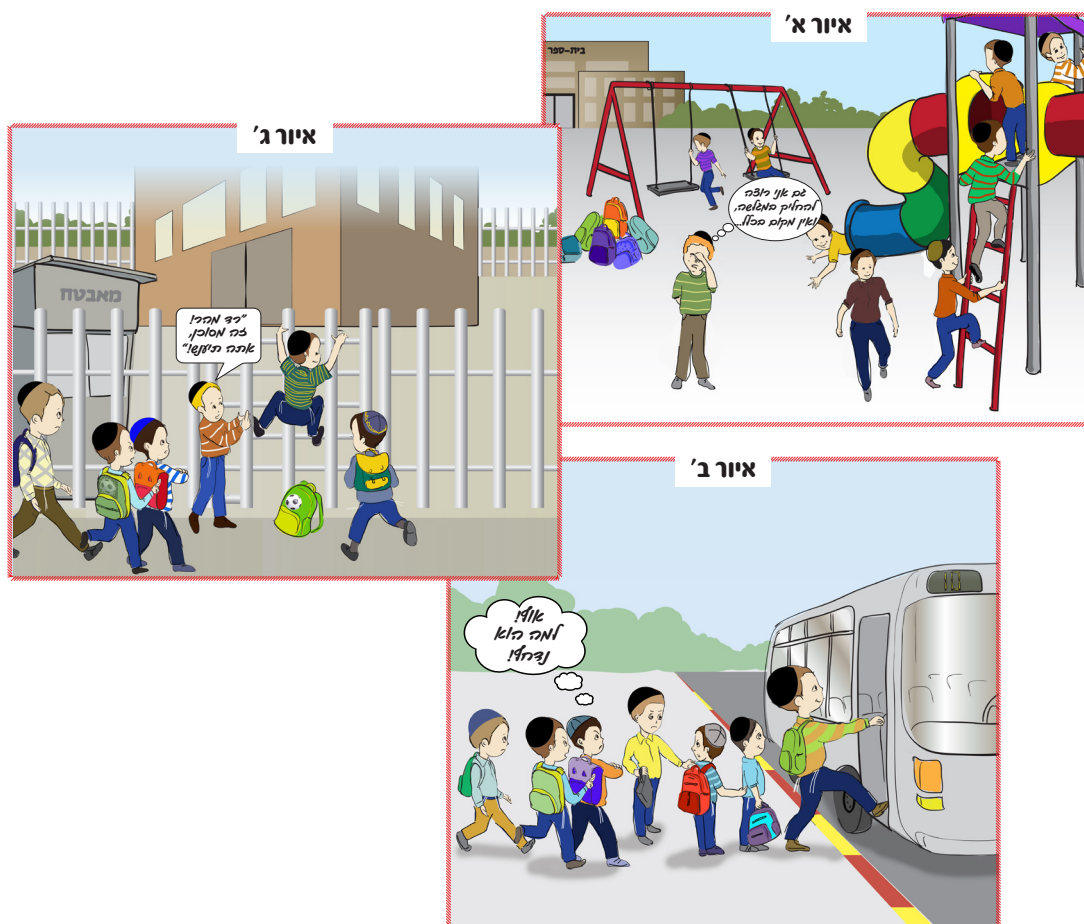
ב. פקחו את העיניים ושתפו זה את זה:

- באילו מקומות במסלול שאותו אתם עוברים מדי יום בדרככם לתלמוד תורה ובחזרה ממנו אתם מבחינים בהתקהלויות של ילדים?
- מדוע נוהגים ילדים להתקהל במקומות אלה? פרטו את הצרכים אשר אפשר לתת להם מענה במקומות אלה כמו: הצורך לשחק, הצורך להיות בחברה, הצורך לנסוע, הצורך לנוח ועוד.
- אילו קונפליקטים (התנגשויות) עלולים להתעורר במקומות אלה? מדוע? (ניתן להתייחס להתנגשויות סביב השאיפה לתת מענה לצרכים פיזיים כמו: צמא, רעב, מנוחה, לצרכים חברתיים כמו: להיות ראשון, להתבלט, להכיר חברים, להתנסות במשחק, להיחשב מקובל בחברה ועוד).
- כיצד מנהלים הילדים קונפליקטים אלה: אילו התנהגויות עלולות לגרום לפגיעה פיזית או רגשית בהם ו/או באחרים? אילו מהן מסייעות במניעת פגיעה?

לפניכם איורים המציגים קונפליקטים (התנגשויות) במקומות שבהם מתקילים ילדים בדרך לתלמוד תורה או בחזרה ממנו.

1. התבוננו באיורים וספרו מה רואים בכל אחד מהם

2. בחרו באחד מהאיורים ושוחחו על הקונפליקט / ההתנגשות:

- מי פגע/ו? מהי הפגיעה?
- מי נפגע? כיצד הרגיש? מה חשב? כיצד הגיב לפגיעה?
- מי היה בסביבה? מה אמרו? מה עשו?

3. פינת היועץ הצעיר:

מה היו יכולים לומר או לעשות הפוגעים, הנפגעים והסביבה על מנת למנוע את הפגיעה?

התכוננו להציג בפני חברים במליאה את הקונפליקט / ההתנגשות ואת עצותיכם.

- דיווח על ידי נציגי הקבוצות ואיסוף ההתנהגויות העשויות לסייע לשותפים לנהל את הקונפליקטים המתעוררים בעת ההתקהלות באופן שימנע פגיעה.
- האם בכל מקום שבו מתקהלים ילדים מתרחשת התנגשות (קונפליקט)? במי / במה זה תלוי?
- האם כל התנגשות מובילה בהכרח לפגיעה פיזית או רגשית? במי / במה זה תלוי?
- ישנם ילדים המעדיפים להתרחק ממקומות מסוימים בזמן שיש בהם התקהלות. מדוע לדעתכם הם נוהגים כך?

שגרירי מפתח ה"ב" מעודדים "לצעוד במסלול הבטוח"

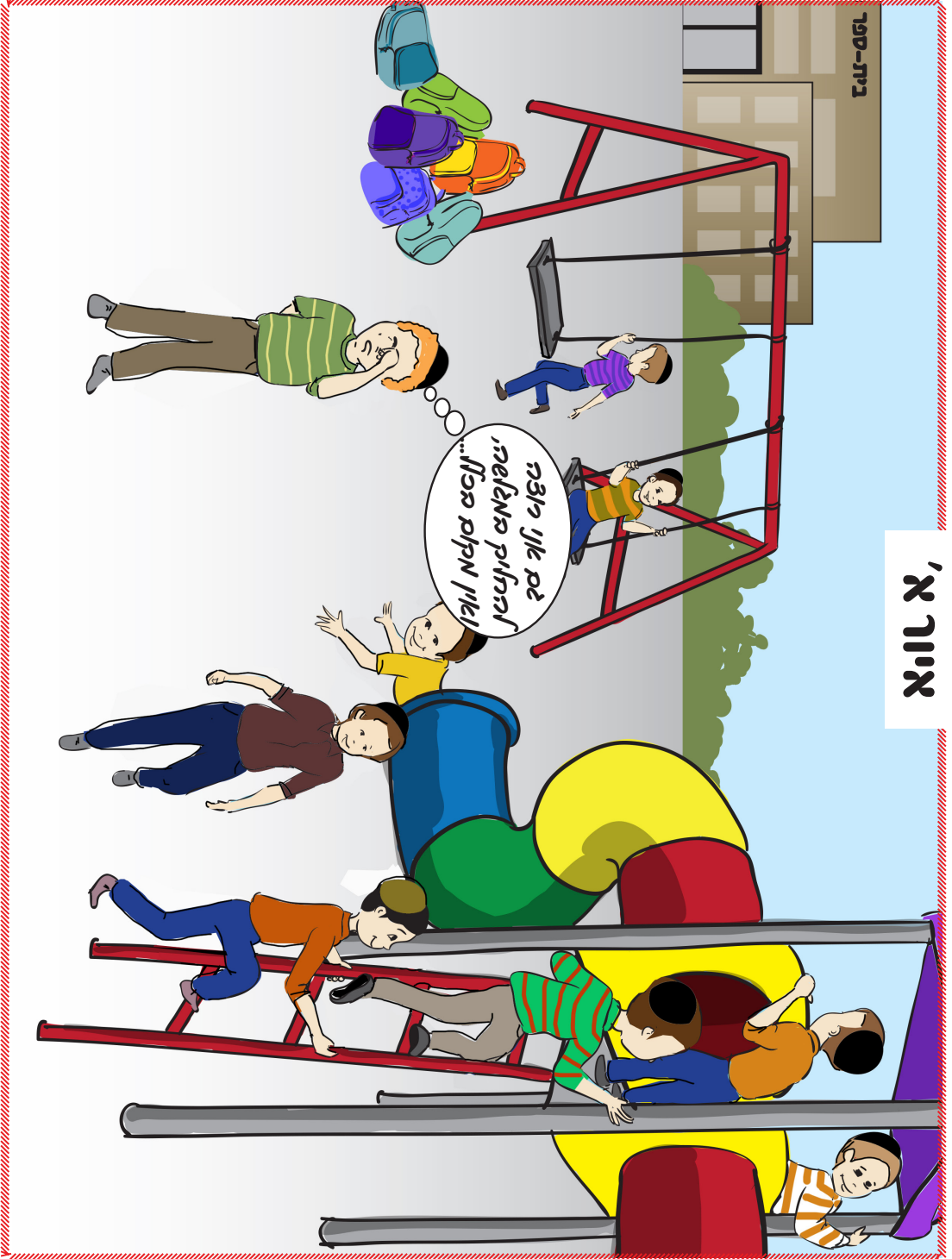
- היערכו לפעול בחודש שבט כ"שגרירי מפתח ה"ב" בתלמוד תורה. במסגרת תפקידכם כ"שגרירים" תוכלו להציג בפני תלמידי תלמוד התורה את המפה "לצעוד במסלול הבטוח", ובה תסמנו את המקומות שבהם נוהגים ילדים להתקהל בדרך לתלמוד התורה. תארו בפניהם כיצד הם יוכלו להימנע מקונפליקטים במקומות אלה, וכיצד יוכלו לנהל את הקונפליקטים באופן שימנע פגיעה.
- שרטטו מפה המפרטת את המסלולים העיקריים שבהם עוברים מרבית תלמידי תלמוד התורה בדרך לתלמוד תורה ובחזרה ממנו.
 - סמנו במפה את המקומות שאותם זיהיתם ככאלה אשר בהם נוהגים הילדים להתקהל (מצורפים איורים של מקומות אפשריים שאותם ניתן להדביק על גבי המפה).
 - רשמו על גבי התמרורים המצורפים את ההתנהגויות המסייעות למנוע פגיעה פיזית ו / או רגשית שעליהם שוחחתם, ו"הציבו" את התמרורים במקומות המתאימים על גבי המפה.
 - בררו, היכן ברצונכם לתלות את המפה "לצעוד במסלול הבטוח" ששרטטתם (תוכלו לתלות אותה בכניסה לתלמוד התורה, על גבי הלוח הכיתתי או על גבי הלוחות שברחבי תלמוד התורה).

(הערה: בתלמודי תורה שאינם אזוריים והתלמידים מוסעים, אפשר להתייחס למקומות נוספים שבהם נוטים הילדים להתקהל. למשל, הדרך עד להסעה ועוד).

אורא

עזרים למורה: מעגל החיים הבית ספרי - ניהול קונפליקטים

ב'

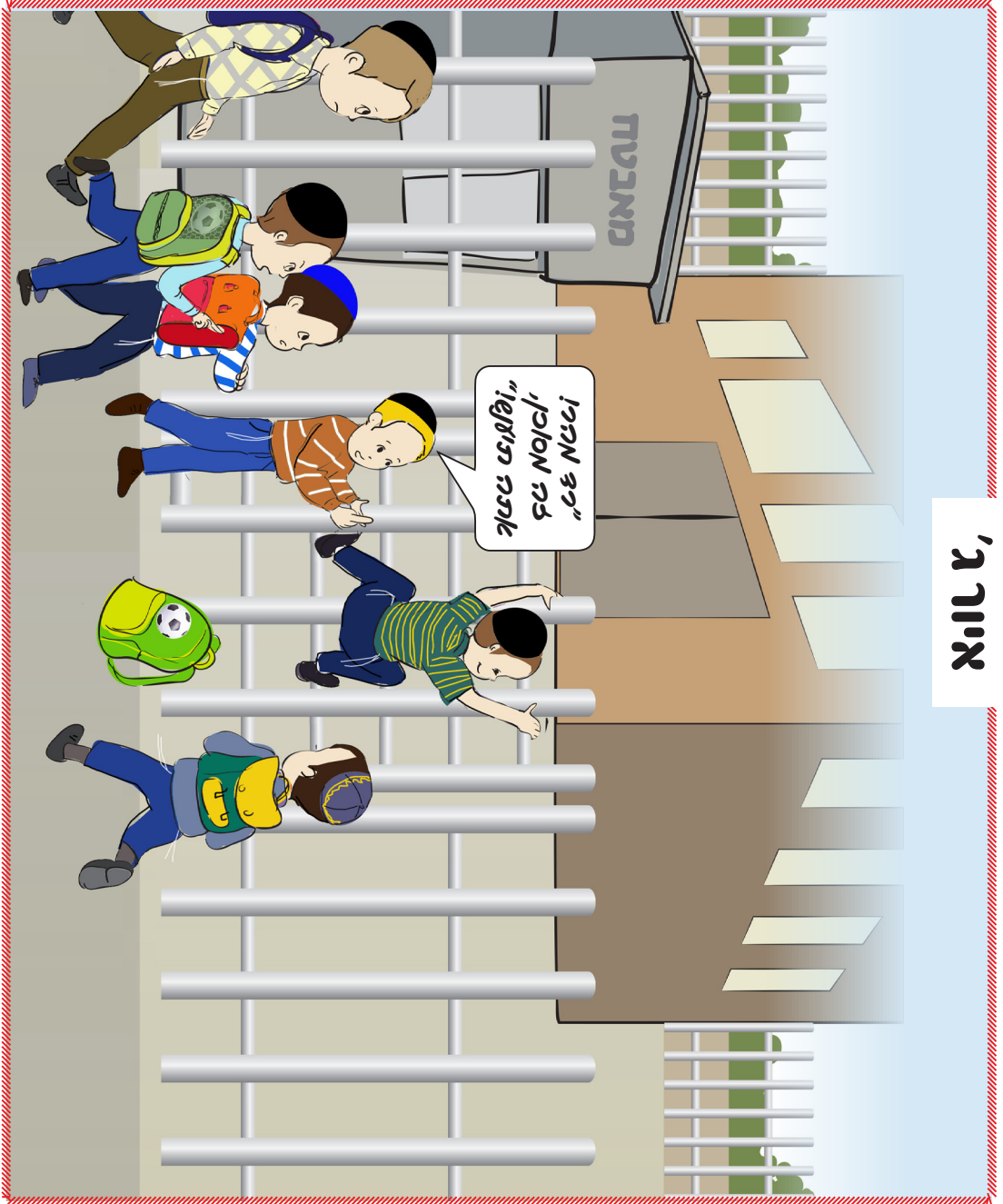

אורב,

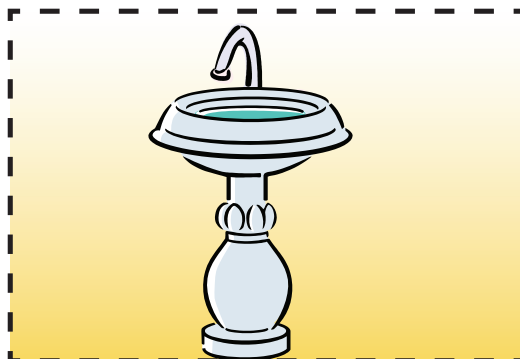
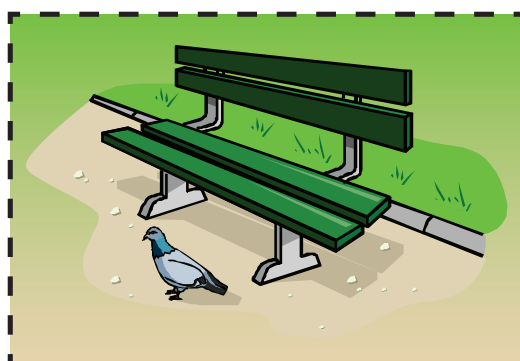
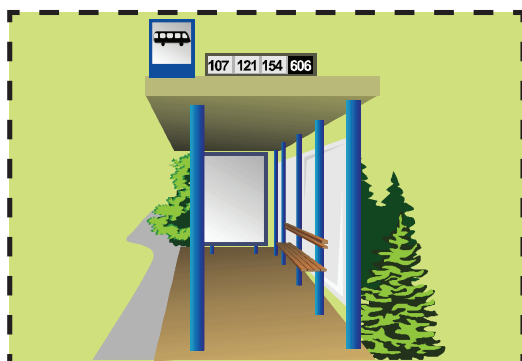
אור, זאב

עזרים למורה: מעגל החיים הבית ספרי - ניהול קונפליקטים

ב'

עזרים למורה: מעגל החיים הבית ספרי - ניהול קונפליקטים

נ'

